

- Mathematics Educators, pp. 247-257. https://www.researchgate.net/publication/257762340_Kaur_B_Dindyal_J_Eds_2010_Mathematical_applications_
- Blum W., Schukajlow S. (2012). Teaching Methods for Modeling Problems and Student's Task-specific Enjoyment, Value, Interest and Self-Efficacy Expectations. *Educational Studies in Mathematics*, 79(2), pp. 215-237. https://www.researchgate.net/publication/225720419_Teaching_methods_for_modelling_problems_and_students'_task-specific_enjoyment_value_interest_and_self-efficacy_expectations
- Rellensmann J. et al. (2020). Measuring and investigating strategic knowledge about drawing to solve geometry modelling problems. *ZDM Mathematics Education*, 52, 97–110. https://www.researchgate.net/publication/335522138_Measuring_and_investigating_strategic_knowledge_about_drawing_to_solve_geometry_modelling_problems
- Seto C. et al. (2012). Mathematical Modelling for Singapore Primary Classrooms: From a Teacher's Lens, *Mathematics education : Expanding horizons: Proceedings of the 35th Annual Conference of the Mathematics Education Research Group of Australasia*. Adelaide : Mathematics Education Research Group of Australasia., P. 672-679. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED573384.pdf>
- Zbiek R. M., Conner A. (2006). Beyond Motivation: Exploring Mathematical Modeling as A Context for Deepening Students' Understandings of Curricular Mathematics. *Educ Stud Math* 63, P. 89-112. <https://www.jstor.org/stable/25472112>

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Галаєвська Людмила,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу навчання української мови та літератури,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

 luda_gala2703@ukr.net

Сучасний стан методики навчання в закладі загальної середньої освіти демонструє, що педагоги-предметники все активніше використовують інноваційні методи в процесі роботи. Намагаючись зробити урок цікавішим, а засвоєння здобувачами освіти інформації – швидшим і глибшим, педагоги вдаються до поєднання традиційних і новітніх методів.

Про динаміку використання інноваційних методів навчання на уроках української мови свідчить аналіз науково-педагогічної та методичної літератури. Цій темі присвя-

чено дослідження І. Дичківської, М. Пентилюк, Л. Пироженко, А. Піхоти, О. Пометун, Т. Симоненко, М. Скрипника, Н. Суворової, А. Ярошенко, у яких описано теоретичні засади інноваційних методів, їх класифікації й результативність використання.

Особливості інтерактивних методів навчання в закладах загальної середньої освіти охарактеризовано в роботах педагогів, психологів і методистів (З. Бакум, О. Біда, О. Горошкіна, І. Гейко, Л. Варзацька, Л. Кратасюк, В. Кремень, О. Падалка, М. Пентилюк, В. Паламарчук, А. Пироженко, Н. Солодюк, інших). Дослідники проблем педагогічної інноватики – О. Василенко, І. Галиця й О. Галиця – розуміння нового в освітньому процесі співвідносять із такими характеристиками: корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Використання інноваційних методів в умовах змішаного навчання як сучасної освітньої технології говорили І. Власенко, Г. Даценко, Л. Ліщинська, інші.

У педагогіці термін «інновація» (лат. – зміна, введення нового) позначає нововведення, оновлення процесу навчання.

Педагогічна інновація – процес створення, поширення й використання нових засобів для розв'язання тих педагогічних проблем, способи вирішення яких застаріли. Сьогодні педагогічною проблемою стала відсутність можливості традиційного навчання у закладах загальної середньої освіти. Хоч такі обмеження є тимчасовими, та освітній процес не може зупинитися навіть на деякий час.

Інноваційні методи – це методи, що передбачають зростання ролі здобувача освіти в навчальному процесі, зміщення центру (фокусу) навчального процесу від педагога до здобувача освіти; посилення функції підтримки здобувача освіти, допомоги йому в організації індивідуального навчального процесу; можливість зворотного зв'язку педагога-предметника з кожним здобувачем освіти у процесі використання навчальних технологій та ІКТ.

О. Пометун зауважує, що «інновація означає перетворення, новизну, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось справді нового. Це передбачає залучення нового в мету й зміст уроку, використання сучасних методів і форм навчання й виховання, створення колективної роботи педагога й здобувача освіти, поширення нових поглядів на навчання й на весь освітній процес у цілому. Інновації самі не народжуються, вони виникають як результат наукових пошуків, спроб, досліджень, передового педагогічного досвіду та експериментів» (Пометун, 2004, с. 67).

Використання інноваційних методів у процесі викладання розпочалося у ХХ ст. та набуло популярності в останньому десятиріччі у зв'язку зі стрімким розвитком ІКТ. До того ж інноваційні технології дають змогу перейти від вивчення абстрактного предмета до сприйняття його як засобу спілкування і мислення, а навчально-пізнавальну діяльність перевести на сучасний, творчий рівень. Як зазначають О. Волкова, О. Романенко, В. Щербина, упровадження інноваційних методів значно покращує якість подачі навчального матеріалу й результативність його засвоєння здобувачами освіти, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення української мови та літератури, створює умови для більш тісного партнерства між вчителями та учнями [2]. Таке партнерство є запорукою того, що педагог

стає наставником для здобувачів освіти не тільки під час вивчення предмета, а й у повсякденному житті. Тому використання інноваційних методів є надзвичайно важливим в освітньому процесі.

Інноваційні технології, на думку І. Дичківської, містять такі підходи до викладання мов:

- 1) інтерактивні методи викладання;
- 2) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних і мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів (Дичківська, 2004).

Освіта сьогодні може існувати тільки за умови використання технічних засобів. Це унікальний досвід для методистів і педагогів, тому розглянемо інноваційні методи в умовах, спричинених дистанційним і змішаним навчанням умовами військового стану.

Водночас «одним із психологічних принципів розвивального навчання є формування узагальнених прийомів розумової діяльності, що поділяються на прийоми алгоритмічного типу й евристичні. Оскільки вправи алгоритмічного типу орієнтують учнів на дії за готовим зразком, скуюючи якоюсь мірою пошуковий процес мислення, необхідно поєднувати їх із прийомами евристичного типу, а саме: конкретизації, абстрагування, варіювання, аналогії, постановки аналітичних питань» (Хом'як, 2012, с.6–8).

Найбільшим ризиком під час дистанційного навчання вважаємо втрату динамічності й ефективності. Розглянемо інноваційний метод часового навчання. Цей метод враховує особливості роботи мозку, щоб допомогти швидко засвоїти теоретичний матеріал. Його розробив нейрознавець Р. Дуглас Філдс на основі дослідження того, як функціують спогади. Ідея полягає у послідовному вивченні невеликої кількості теоретичного матеріалу, чергуючи з новий матеріалом, що абсолютно не стосується теорії. Основними, на думку дослідника, є чіткі часові межі, встановлені на інформаційні блоки, із елементів яких побудований урок. Навчальний матеріал поділяється на основний (теоретичний) та допоміжний (розважальний, творчий тощо). Кожен теоретичний блок чергується з допоміжним. У такий спосіб, зазначає науковець, можна оптимізувати природний процес кодування пам'яті в мозку.

Інноваційний метод навчання ведення блогу може бути реалізований за допомогою програми Edmodo. Edmodo – це освітня технологічна платформа, що пропонує комунікацію, співпрацю та можливість тренерської роботи для загальноосвітніх шкіл, коледжів і викладачів. Мережа Edmodo дає змогу педагогам-предметникам ділитися вмістом, створювати тести, вікторини та опитування, керувати спілкуванням з учнями, колегами й батьками. Система орієнтована на педагога: здобувачі освіти та їх батьки можуть приєднатися до Edmodo тільки після запрошення.

Однак найбільшою перевагою є те, що це інтерактивний простір для здобувачів освіти. Програма має інтерфейс, схожий на Facebook, але це закрита, захищена мережа лише для педагогів і здобувачів освіти, тому ідеально підходить для застосування

методу ведення блогу. Крім того, його застосування дає змогу перенести позитивне ставлення до соціальних мереж на вивчення української мови.

Ведення блогу – це творче планування, добір гіпотез, систематизація, опис теми в блозі. Цей метод потребує систематичності, і найкраще до нього повертатися бодай один раз на місяць. Педагог-предметник створює сторінку класу на платформі, де учні висвітлюють тематичне питання шляхом дописів. Упродовж вебінару підлітки опрацьовують тему, добирають проблемні питання, активно обговорюють публікації й пишуть блог як домашнє завдання. Варто дозволити здобувачам освіти самим вибирати теми для публікацій, проте наштовхнути на вибір суспільно важливих тем. Так, поєднуючи теоретичний матеріал уроку, можна досягти розвитку соціокультурної компетентності.

Для того, щоб застосувати метод часового навчання під час уроку, необхідно заздалегідь дїбрати навчальний матеріал, придатний для подїлу на блоки (відповідно до часових рамок), пристосувати його до блокової форми навчання та послїдовно пояснювати новий матеріал.

Інноваційний метод «Знайди слова», який розвиває логїчне мислення й уважність здобувачів освіти й дає змогу залучити до роботи навіть найменш зацікавлених здобувачів освіти.

Отже, інноваційне навчання – це процес, який оновлює освітню систему й унеможливує пасивність здобувачів освіти під час уроку. Новїтні методи дають змогу встановити партнерські взаємовідносини між педагогам-предметникам і здобувачами освіти, що позитивно впливає на процес засвоєння інформації та формування соціокультурної компетентності. Під час вїськового стану можливо й потрібно продовжувати процес навчання за допомогою інноваційних методів. Використання інтерактивних методів є необхідним елементом освітнього процесу, що сприяє формуванню в здобувачів освіти глибоких теоретичних знань, практичних навичок, стимулює конструктивно-критичне мислення, пробуджує інтерес і мотивацію.

Використанї джерела

Дичківська, І. М. (2004). Інноваційні педагогїчні технологїї. Київ: Академвидав.

Максимчук, Г., Хом'як, І. (2012). Інтерактивні методи навчання української мови. Дивослово, (8).

Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2004). Сучасний урок. Інтерактивні технологїї навчання. Київ: А.С.К.

Хом'як, І. (2010). Програмоване навчання. Вісник Львівського університету, (50), 135-143.

Щербина, В., Волкова, О., Романенко, О. (2005). Інтерактивні технологїї на уроках української мови та лїтератури. Харків: Основа.